

Ф О Л И Е

пентрѣ

ШИНТЕ, ШИНЪ ШИ ЛИТЕРАТОРЪ.

№. 28.

ЛѢНІ, 12. ІЮЛЕ

1848.

Революція ромънілор. Рѣсія.
Регламентъ лорганік.

Totdeauna am zic prietiniilor mei din Moldavo-România ca mai painte de toate съші лъмъріаскъ репортъріле політиче ши діпломатиче кѣтръ Рѣсія, дн пѣвлік, дн окіі лѣтій, прип тїпарїѣ, пентрѣ ка атѣт стрѣніі кѣт ши маї вѣрѣтос компатріоціі съ шїе де че аз а се цїне ши съ нѣ маї дѣкъ о фрікѣлїдѣ ѳрѣвѣ, кареа деградѣ фѳрѣте дн окіі лѣтїі, змїлеще дн кѣцет ши ласѣ дн зрѣмші патѣ зрѣтѣ де сервілісѣт ши непѣтїндѣ кареа есте тѣлт маї реа дѣкѣт мѳрѣа.

Дѣтпѣалор днї рѣспѣнсѣрѣ: Тїпарїѣл не есте легат. Еѣ нїчї одатѣ нѣ ле прїмїіѣ ачеастѣ десвїнѣре ши ле арѣтаїѣ тїпографїїле Езропей, апѣлаїѣ ла есѣмплѣл полонїлор, ал грѣчїлор, сѣрѣлор, злгѣрїлор, карїї тоці се фолосїрѣ мїнзнат де тїпарѣле стрѣїне.

Нїчї акѣт нѣ е преа тѣрзїѣ, нѣмаї Домнїлор, съ не дѣт жос кѣ тоці дн рецїзїнеа поесїї, съ скрїѣт просѣ, днсъ просѣ солїдѣ, лѣмїнѣтѳре, децѣптѣтѳоре пѣлѣ не сѣлѣт зїлеле дн дїспѣсѣчѣнеа поастрѣ. Кѣрѣнд, зїѳа нѳпѣа, фѣрѣ прѣцет.

Акѣтл сепарат ал трактатѣлї дела Акерман, днкеїат днѣре Нѳртѣ ши Рѣсія,

дн прївїнда прїнчїпателор ромънеці кѣпрїнде днѣре алтеле:

„Les troubles survenus dans les dernieres annés en Moldavie et en Vallachie, ayant porté la plus grave atteinte a l'ordre dans les diverses branches de l'administration interieure, les hospodars seront tenus de s'occuper sans la moindre delai avec les divans respectifs, des mesures necessaires pour ameliorer la situation des principautés confiées a leurs soins, et ces mesures seront l'objet d'un reglement general pour chaque province, lequel sera mis immédiatement a execution.“

Адїкѣ ромънече: Тѣрѣзѣрїле сѣправенїте дн анїї дн зрѣтѣ дн Молдавіа ши Цара ромънѣ, адѣкѣнд чеа маї грѣа вѣтѣтѣаре а рѣндѣлї дн дїверселе рѣмѣрї але адмїнїстрації дн лѣзлѣтрѣ, домнїї кѣ респѣктивеле лор дїване вор фї даторї а се апѣка фѣрѣ чеа маї пѣцїнѣ днѣтѣрзїере де тѣсѣре тѣрѣзїнѣѳса спре а лѣзлїї стареа прїнчїпателор днкредїнѣдате ла а лор грїжѣ, шїачесте тѣсѣре вор фї обїекѣтѣл злвї регламент ѣенѣрал пентрѣ фїекарѣ провинціѣ, карѣ дндатѣ се ва шї пѣне дн лѣкѣрѣе.

Деспре алѣцѣреа Домнїлор зїче ачѣлаш трактат, кѣ ачѣа съ се факѣ дн фїекарѣ прїнчїпат де кѣтрѣ воїерї „et avec l'accord general des habitants.“

Іатъ къ, фъръ а маї апела ла алте трактате маї веки, дясъш трактатъла де Аверман рекъноѹде Автономіа адікъ ма. реле ші непреѹѹитъла дрепт де аші фаче прінціпателе еле дяселе констїтѹдіе ші леѹді, къчі адікъ ле дндреаптъ лъмърїт спре аші анеза о констїтѹдіе нѹъ. Спре ачест скоп Грігоріе Гїка ші І. Стърза домпнї църїмор се ші апкаръ а лъкра, днсъ към? Дндре маї грїже, дїн дѹъ прїчїне. Ъна, къчі домпнї алешї атвнчі пѹмаї пе къте 7 ані шї ла днтъмпларе де пѹртаре реа свѹшї ла перїкълъла де а фї скошї прїн днвоїала Рѹсіеї (la sublime Porte en informerait le ministre de Russie et lorsqu'apres vérification faite de part et d'autre), ѹнї саѹ рѹї, тогдешна авѹ а третѹра де інтрїгъ шї де фрїка де а десплъчѹ Рѹсіеї орї шї Порѹеї, прїн ѹртаре нѹртреа свѹшї ла інфлѹїнда Рѹсіеї. Алта, къ комїсіа форматъ спре а лъкра ѹн регламент ера компѹсъ дїн къте патрѹ темърїї, дїн карїї пе дої дї алесе респектїѹл домпн, їар пе алдї дої Рѹсіа.*) Есте де мїраре кътъ перѹшїне арѹтъ ачі дїпломатїа рѹсакъ, кареа дѹпъ че рекъноскъсе кърат автономїа прїнціпателор, апої тогъш авѹ дндрѹ нїмїк аші ѹлрѹ пасѹла ла денъмїреа ачелор редакторї аї регламентълѹ, денъмїре, ла кареа нїчі Поарта ка

сѹзерапъ нѹ авѹсесе нїчі ѹн дрепт, шї де кареа нѹї пе мїрѹм атѹтъ маї мѹлт къ съ фери ачел аместек ал Рѹсіеї. Аша се фѹкъ, къ Domnїї дндрѹ сперандѹ де а фї реалешї, їар ѹоерїї редакторї дндрѹ сперандѹ де а пѹтеа одїхнї шї еї пе къте 7 ані пе трон, прїн ѹртаре фрїкошї де а се стрїка къ Рѹсіа лъсаръ проїектъла регламентълѹ дн грїжа консълѹї рѹсеск Mїндїакї, ка съл модїфіче ел към ва афла къ кале атъсѹрат інстрѹкцілор че прїтеа дела Петерсѹберг, каре їаръшї ста дн чеа маї деплїнъ конформїтате къ тоталїтатеа політїчеї рѹсесїї. Чїне нѹ креде, къ політїка рѹсакъ се сілеа аші къгга інтереселе сале прїн регламентъла органїк, чїтеаскъ ѹртъгѹреа скрїсѹре а солълѹї рѹсеск дїн Константїнопол M. de Ribeaupiere датъ дїн 9. Іѹліе 1827 кътре Грігоріе Гїка Domnїї Църїї ромънеїї: „Еѹ пѹїѹ атеа докредїндаре дн зелъл Мърїеї тале де а днплїнї къ фїделїтате опоравїла фѹнкціѹне докредїндатъ M. тале дела Пѹртъ, шї пе каре Рѹсіа о ѹоїеѹде а о санкціона прїн ал съѹ сѹфрациѹ. Къ кът се апропїе маї мѹлт епоха дндрѹ кареа с'ар пѹтеа фаче скїмъвареа капълѹї адмїнїстраціеї, къ атѹтъ еѹ аш ѹреа съдї фїѹ даторїѹ къ рекънощїндѹ пентрѹ неконтелїтеле D. тале грїже.“ Чїне нѹ vede, къ Ribeaupiere къ ачѹеаста а дат Domnїїлѹї съ прїчеалъ къмъ къ ретънереа лѹї пе трон атѹроѹ пѹшїаї дела ѹоїнда Рѹсіеї.

*) Редакторїї пѹмїдї де Рѹсіа ера Мїхаїл Стърза (Domnїїла де акъта) шї Катардїѹ дїн партеа Молдовїї, Алесандрѹ Вїлара, шї Георгїе Фїлїпескъ дїн партеа Църїї ромънеїї. Domnїїла кърїа пѹмї дїн парте'шї пе ванъл Грігорїе Бълеанъла шї пе логофѹтъл Стефан Бълѹчѹанъла, їар секретарїѹ пе Барѹв Стїрѹеїѹ (фрателе маї маѹе ал Domnїїлѹї Бїѹескъ, днсъ къ ѹн пѹте адоптан): пе чеї дої пѹмїдї де кътре Domnїїла Молдавїеї нѹї щїм.

Дндр'ачѹеарт своїѹл рѹсо-тѹрческ про-рѹпсе ла 1828. Дн 7. Маїѹ 150,000 тѹскаїї трекърѹ Прѹтѹла пе ла треї пѹотѹрї, Сѹлленї, Фълчїѹ шї ѹадъл Ізакча. І. Стърза Domnїїла Молдовеї пентънд скъпа къ фѹга къгъ дн прїнсѹреа рѹшїлор, їар Грігорїе Гїка скъпъ ла Брашов. Фелдмарша-

лѣ Vitgenstein љдатъ љн 8. Maie slo-
bozi o прокламаціе љн пѣтеле љнпѣра-
тѣлѣ съѣ кѣтрѣ лѣкѣиторіи Цѣрїи ромѣнеці
ші аї Молдовеї (іар пѣнѣмаї кѣтре воїерїи
а ачелор цѣрїи), не кареа пої, de vom сїмѣи
тревѣиѣда, песте пѣцип о vom пѣвлїкао љн-
треагѣ, іар акѣт љнсеппѣт пѣмаї атѣта,
кѣ ачѣѣаші асїгѣрѣ прїочїпателор une exi-
stence legale et stable. Тотѣші ачѣа про-
кламаціе пѣ фѣкѣ алтора нїчї о вѣкѣрїе
декѣт пѣмаї зпор пегѣдеторї, оспетарїлор
ші фетеїлор пѣвлїче, іар не адеврѣаціи
патрїоци інтраѣа рѣшілор љї съѣетѣ ља
фїкаці. Молдаво-ромѣнїи пѣ кїемасерѣ а-
стѣдатѣ не рѣші шї љнкеїерѣтѣра лор кѣ
тѣрчїи пѣрчедѣа маї вѣртос дїп вѣтаїа ма-
рїпѣ дела Наварїн фѣкѣтѣ de кѣтре аоглї,
франгози шї рѣші пептрѣ скѣпарѣа грѣчї-
лор; пѣципеле фамїліи рѣсолатре пѣ пѣтеа
ші пѣ аѣаа нїчїѣп дрептѣ ворѣи љн пѣтеле
љнтреѣеї паціи, кареа нїчї одатѣ п'аѣ че-
рѣт а се фаче дїп патрїа еї театрѣ de рѣс-
воїѣ не сокотеала алтора.

Кѣ тѣте ачѣстѣа чїочї зїле дѣпѣ љн-
траѣаа ѣепералѣлѣ Рот љн Бѣкѣрѣдї (12.
Maie) ка командант ал корпѣлѣ а 6 de
арматѣ, дїванѣл цѣрѣї ромѣнеці авѣ фрѣн-
теа de а трїміте кѣтрѣ царѣл Ніколаѣ зр-
пѣтѣрѣа адресѣ кѣ тотѣл серѣїлѣ:

С і р е !

„Авангарда вїкторїоѣеї армате а Маїе-
стѣци В. імперїале, ка парте а корпѣлѣи
командант де Ес. ѣеперал локотенент Рот
се афлѣ љнтре пої. Прїп зп тарш кѣ то-
тѣл нїмерїт шї преа вїне комѣнат еа фѣрї
пре љнтреага попѣлаціе de кѣмплїта пе-
порочїре, de каре ера амерїнѣатѣ шї скѣ-
пѣ кѣпїтала цѣрїи ромѣнеці de а пропрїе-
торїл перїкол.

Сїре! Дїванѣл цѣрїи ромѣнеці тѣл-
мачѣл сїмѣемїнтелор љнтрегѣлѣи
попор грѣвѣще а депѣне ља нїчѣареле
тропѣлѣи М. В. І. омаціл профѣндеї са-
лѣфрѣкѣвошїнде шї ал пеклѣтїтеї салѣ кре-
дїнде. Пѣтрѣншї de тѣрїтеа даторїнѣе-
лор нѣстрѣ, пої тоѣї vom рївалїса љнтрѣ
зѣлѣл de а серѣи трѣпелор імперїале, каре
сѣнт апѣрѣтѣреле патѣрале але патрїеї нѣ-
стрѣ, шї не vom сїлі не кѣт не вор ерта
нїжлѣчеле а коплѣкра ља тѣте кѣте нї се
вор демѣнда. Сїре! тѣте педѣчїле кѣте
нї се вор маї опѣне ља фѣрїчїреа поастрѣ
вор апѣне љнаїнтеа азгѣстеї вѣстрѣ про-
текѣци, пѣтерїка вѣстрѣ тѣлѣл ва опрї а
пѣ нї се маї тѣрѣвѣра соартеа поастрѣ. А
нѣстрѣ сѣрте, Сїре! стѣ сѣѣ преа пѣтер-
нїкѣл скѣт ал М. В. І. Ачелаш о ва про-
теѣе; ел не ва асїгѣра вѣпѣтатеа зпѣї есї-
стїнде легале шї стаїле, ел не ва гаран-
тїза леѣїле, датїнеле стрѣвѣнїлор пострїи,
пропрїетѣдїле, шї чѣа маї сѣѣтѣ дїп тѣте
дрептѣрїле, адекѣ релеѣеа не каре о тѣр-
тѣрїсїм пої. Аша М. В. дѣвенїнд вїнефѣ-
кѣторїл оменїтеї сѣферїнде, љдї вѣї сѣпа
Азгѣстѣл пѣтељн історїе љн карактере пре-
кѣт врїліанте пеатѣт імортале. Сѣпѣшї ља
тѣтеїнтенѣївїле (скопѣрїле) М. В. І., пої
сѣптеп кѣ чел маї профѣнд респект.“

љн ачѣастѣ адресѣ љнтѣпнїої не тѣтѣ
клїпа пѣвѣнїе, обрѣснїчїе, пѣшїнѣдѣ, вѣн-
зѣторїе de патрїе, љкѣт нѣѣ не вїне сѣ
кредем, кѣ еа фѣ стїлісатѣ саѣ de зп тѣ-
скал шї пропѣсѣ дїванѣлѣи љнтре ваїонете
сѣ о сѣѣскрїе, саѣ de врепн дѣскѣленчїѣ
франгоз ігнорант, каре о компѣсе ља по-
рѣпка врепнѣи вѣлзѣторїѣ de патрїе. Авѣї
коло, лїнгѣшїре прѣстѣт кѣтрѣ армате вї-
кторїоѣсѣ, че ар фї сосїт кѣ таршѣрї вїне
комѣнате, кѣнд еа дела Іашї пѣлѣ ља Бѣ-

)

кърещи до линия дреаптъ пичи dedeascъ фадъ къ търчиі. Апоі де че непорочірі кмпліте а скъпат armada рвсаска пе капітала Бвквещі, кьнд еа пълъ до Маіѳ се афла до деплінь лівіще ші паче свъ D. Grigorie Гіка? Ші кѳм? кьдїва воіері кѳтеза а се фаче тълмачїѳа сімдементелор попорѳлї дитрег, а се тѳрѳ ла пичореле тропѳлї тѳскѳлеск дитрѳ чеа маї профондъ рекѳнощїондъ, пентрѳкъ дїпломатїа рвсаскъ дела 1784 дѳкоче ї тот пѳртасе кѳ мїнчѳна кѳї ва скѳпа де търчі ші де фанарїодї, де каре дѳсѳ і скѳпѳ пѳмаї Тѳдор Влѳдїмїрескъ, кѳм шї пентрѳкъ акѳма тѳскалії веіерѳ дїн поѳ пентрѳ ка съ маї закѳ пе спїпареа ачестор дѳрї, прекѳм зѳкѳсерѳ шї дела а. 1806 пълъ ла 1812, кьнд апоі спре тѳлцѳмїтеле ле маї рѳіерѳ шї Бесаравіа. Асеменеа дела 1769 пълъ 1774, кьнд апоі їарѳ тот спре тѳлцѳмїтеле ле рѳіерѳ Бѳковїна, ка Катарїна съ аїѳъ зѳ пресент пентрѳ Марїа Тересїа прекѳм съ шї фѳѳѳ. Адї възѳт їарѳ че зел дѳфлѳ кѳрат арѳта воїерїї пентрѳ а серві трѳпелор імперїале дїн спїпареа пополѳлї, пе а кѳрѳї вѳрѳадї тѳскалії, прекѳм щїе лѳтѳеа тоатѳ, ажѳсесерѳ ка до ліпса вїтелор де жѳг, съї сілеаскъ а траде ла транспортѳрї дела зѳ сат пълъ ла алѳѳ. Мірѳте шї де сервілітатеа адресеї, каре пѳ кѳтеазѳ а спѳне кѳткѳ патрїа воїеѳше їndependenцѳ полїтїкѳ, о класѳлѳ пе каре воїерїї о пѳтеа вѳрѳѳ фѳрѳ де пїчі зѳ перїкол, пентрѳ къ еї пѳтеа кѳвоаѳце преа вїѳе, кѳткѳ рѳшїї спре а пѳтеа пѳрта рѳсѳвоїѳ къ ресѳлат вѳн, аѳеа чеа маї пеапѳратѳ тревѳїондѳ де прїетїнїа молдавотѳлѳ. Дѳсѳ сервілістѳѳ лор пѳмаї аѳеа марѳїне, дѳкѳт каде чїнеѳа до чеа маї грѳеа їспїтѳ де а креде, къ свѳскрїїто-

рїї адресеї, пе лѳнгѳ ліпса патриотїстѳлѳї, тревѳїа съ фї фост мїтѳїдї грѳс къ съте марї де азр. Атѳта пѳмаї, къ кѳтеѳа пѳте стрѳлѳчїте дїнтре але свѳскрїїторїлор пѳ пе сѳѳере а пе дѳдої де карактерѳл тѳтѳлор; о пѳдїсерѳ дѳсѳ шї еї ка полонїї: Пѳдїнїї вѳнї фѳсерѳ респїншї де кѳтре тѳлцї рѳї.

Дѳнтрѳаѳеѳа оцїрїле рѳсецїї до 15. Маїѳ дѳчепѳсерѳ а вате Брѳїла до пѳтѳр де 50 мїї. Дѳмпѳратѳѳ Ніколае дѳкѳ сосї аколо ла 20. Апѳрѳторїї до лѳзѳнтрѳ ера 5000 търчі, їар апѳрареа о komanda кѳдїѳа франдоѳї. Бѳтаїа дїнѳ пълъ ла 18. Ізніе, до каре зї Брѳїла кѳзѳ до тѳїїле рѳшїлор, карїї пълъ атѳнч пердѳсерѳ свѳ еа песте 10,000 оаменї, прїн зрѳаре пѳ ераѳ аша де вїкторїошї, кѳм і антїдїпѳсе адреса чеа сервїлѳ, маї вѳртѳс: къ щїѳт есте тѳтѳрѳр, кѳткѳ арѳтата рвсаскъ до ачел ан 1828 пердѳ маї престе тот, шї пѳмаї до а. 1829 ажѳнсе „вїкторїоасѳ.“ До а. 1828 тѳскалії пердѳрѳ пе 60 мїї оменї, фѳрѳ а кѳдїга маї тѳлѳ декѳт Ісакча, Брѳїла, Варѳа шї Калїфатѳѳ.

Дела 12. Ізніе прїмї шї мїнїстрѳѳ Nescelrode о депѳтадїе а молдовенїлор а прѳпне де Ісакча ла сатѳѳ поѳ. Аѳеаѳа дѳкѳ venice спре ашї арѳта свѳѳперѳеа до термїнїї чеї маї лїнгѳшїторї, ла каре попѳреле тїрѳнїте се прїчеп фѳрте вїне; дѳсѳ Nescelrode ле рѳспѳнсерѳ шї ачестора кѳм ка шї дїѳанѳлї дїн Бѳквещїї ла 28. Маїѳ до термїнїї зрѳтѳторї:

„Domnїлор! Дѳмпѳратѳѳ стѳпѳѳѳлѳтѳѳ а прїмїт адреса че їадї дѳфѳдїшат къ о казіа дѳнтрѳреї трѳпелор сале до прїнчїпателе Молдавїеї шї а Валахїеї. — Сїмтїментеле че Дв. адї еспрїмат Дѳмп. С. М. їаѳ фѳкѳт о вїе тѳлцѳмїре. — Дѳгрї-

жиреа са ва вегіе статорнік ла віцеле патрией воастре. — Шиді къ цълъ М. С. нъ есте ші нічі одатъ н'а фост де а търі статоріле сале къ провинцііле меціешіте, — Ърсітеле воастре дар сънт скътіте де тот фелъа де къчерірі, дар ordîнъа легал де каре съптеці кіетаці а въ въкъра, дар вінефачеріле знеі администраціі регъларе ші статорніче, неатінцереа прівілеціімор че аведі, пъчівіта днтреввіндаре а дрептърімор че віп діп еле, ферічіреа, дпсфършіт, а пътъотълві вострѣ патал, съвт скътъл лецімор че тревзе съ'л къртвіаскъ, аста есте ші ва фі тотдеазна обіектъл допрінделор че дппъратъл аре пентрѣ Дв., аста ва фі, ресълтатъл протекціей че тотдеазна ва авеа асъпра прінціпателор шчл.“

Фіндкъ адреса діванълві зиче, къ веіреа мѣскалімор ар фі скъпат не попъладіе де о непорочіре къмплітъ, ші ар фі апърат къпітала де зп перікол апроплеторіѣ, съ vedem кам че фолосе се къпоскърѣ не зрѣа арматеі мѣскълещі. Іатъле:

Спре а не фаче о idee деспре тікълошіа ревърсатъ песте ачесте дърі непорочіте, съ не съввіпъ дп мінте, къ дела революціа лві Інциланті ші Тъдор Влдімірескъ, дп каре дъріле къзвсерѣ дп чеа дпфіоросъ анархіе, авіа треквсерѣ 6 ані. Дп ачест пвціп тімп съвт пъчівіта domnie а лві Грігоріе Гіка ші І. Стърза нічі мѣкар фріка нъ пвтъ еші дп обеле мѣквіторімор. Акъма де о парте търчіі орі знде ажвцеа пріп царѣ сторчеа ші тірънеа не попор къ атът маі въртос, къ кът воеріі молдаво-ромъні се арътарѣ къ тотъл а рвваціі дп брацеле рвшімор, ші къ кът свлтанъл ера некъжіт къчі Domnii дърімор ла пріетіноса лві кіетаре тімпъріе нъ дпвоісерѣ а трече не малъа дрепт ал Дв-

пъріі. Мѣскаліі іаръші каріі не Молдавіі ші ромъніі 'і пѣтеа пріетіні ші фраді, 'і деспоіаѣ къ форме ші фърѣ форме. Контріввдіі де тот фелъл, хранѣ, фъраціѣ, віте, зіле де мѣкрѣ, се сторчеа дела оамені токмаі ва ші дп зімеле търчілор челор рѣі. Іар дакъ непорочіціі ста дп контрѣ, ера есекътаці мілітъреще. Офідеріі мѣскълещі віндеа дп фолосъл лор пордціоне ле солдацімор, іар не ачещіа 'і мѣса съ трѣіаскъ дп спіпареа сателор, не знде ераѣ кантонаці. Komandauціі кавалеріей десемпа пентрѣ корпъріле лор локърі де кантоваре, аколо се транспорта фъраціѣл (орз, фжп, ш. а.), не каре кънд се мѣта дп віндеа фърѣ ка администраціа съ вреа саѣ съ погтъ деспъгъві не мѣквіторі мѣкар де кърѣтърѣ. Адаогъ ла ачесте асъпрелі тіраніче дпкъ ші чѣта адѣсъ дп царѣ не ла міжлокъл апълві маі въртос пріп вр'о 20 тії солдаці волпаві ші рѣвіціі, кът ші пріп алді вр'о 30,000 молдаво-ромъні сіліді а трече ка кърѣвші дп мѣквтрѣ Българияей. Сокотіціі ла фометеа, каре зрѣтѣ престе дърі, кът оменіі къдеа пре вліде морціі саѣ мърінзі де чѣтѣ саѣ де фоме, кът алціі голі ші пъліціі фвдеа ла мѣлді маі преферінд а се пѣтрі къ скоарце де арборі, декът а сфері атътеа недрептъціі. Дпшіі воеріі фвцірѣ ші атъчі ла Ардеал; мѣквінделе дела къмпіе ретасерѣ пърѣсіте саѣ арсе, вітелеа зскате де фоаме ші дпвзціпате пріп воль, дпкът ажвпсесерѣ дъраніі ші солдаціі а траце каръле дп локъл вітелор; престе тот дптъмпеаі пѣмаі рвіпъ мърте ші деспъдежде. — Тот не атъчі волонтіріі ромъні се вѣтеа алътвреа къ мѣскаліі дп контра търчілор.

Іатъ че пѣтеще мітрополітеа Nevoit де „ісвѣвіторі аі дъріі“ дп пѣвліаціа са

din 29. Iunie a. k. Iată че възвестіре гръбедде преасфиндіа са а да лъквиторіор църні! Нъ аша фъкъсе мітрополітѣл Григоріе ла а. 1828 чи ел ретъстръ рѣшілор дн фацъ тірѣніле къте се фъчеа. Че е дрепт ел фъ есілат дн Бесарабіа, ші пріетіносѣл гъберніѣ ал Рѣсіеі ла фъквтеле ретъстрърі dede вртъторіѣл рѣспѣнс іnfam: „Че не пасъ а щі дакъ ѳменіі саѣ вітеле аѣ фъкѣт кѣтаре сервідіѣ, дестѣл есте ка порѣчїле съ се днплинеаскъ.“

Пентрѣ атътеа сѣферїнде, пентрѣ ажътѳре атът de марї фъкѣте Рѣсіеі молдаво-ромъніі дшї лзаръ рѣсплатъ регъламента гъл organik ші фавѳреа трактатѣлві дела Adrianopol дн а. 1829. Пълъ днкът се гарантісѣл прїн ачестеа іndependїнда політікѣ а църеї ромъне ші а Moldavieї, пъ-пъ днкът пѣтѣ фї еле сігъре de venitorїѣл лор, чїтїторїѣл неїnteresat ші некондѣс de patїmъ ва кѣпоаше din istorїa анѣлві 1837. Ної ачі нъ воїт а деслега днтре-вѣрїле, дакъ регъламента фъ ліберал саѣ egoїstїk, дат дн сілъ саѣ прїміт de възъ воїе, фолосїторїѣ саѣ стрїкъчос; тѳте ачестеа се деслегаръ de ажънс прїн практи-кареа лві дн кѣрс de 18 anї. Тот че а-флѣт de неапъратъ тревъїндѣ а овсерва ші а рѣзіма кѣ дат історїк есте, кѣ полі-тіка Рѣсіеі нічі атъта лібертате кѣтѣ се да прїн регъламента, нъ пѣтѣ сѣферї дн ве-чїлѣтатѳа са, чеаа че се адеверї ші кѣ мѣстрътѣреле фъкѣте ценералѣлві Kїселеф фостѣлві президент de кѣтръ кабинетѣл рѣ-сеск. Дн адевѣр есте de тіраре кѣт рѣ-шіі трактаръ пълъ ажъта кѣ молдаво-ромъніі ка ші кѣ ніще вѣїадї пѣнѣмаї непѣ-тїлчоші, дар ші сімплїі, непрїченѣторї. Чи а. 1837 dede тн есемпѣл кѣ ромъніі нъ маї сът вѣїадї, іар а. 1848 ва да те-

stїmonїѣ дн окїї Европееї — ашеа вpedem пої — кѣ молдаво-ромъніі щїѣ че воїеск, пот осевї днтре тѣна дреапѣ шї днтре чеа стѣлгъ, аѣ матѣрїтате шї енерціѣ de вѣрѣадї. Еї аѣ съ'шіі дескїдѣ пѣмаї граїѣл, съ ворѣїаскъ ка вѣрѣадї; німік маї мѣлѣ. Европа дї ва аскѣлта.

Ла 1837 се сокотї кѣ ар фї сосїт тїм-пѣл de а фаче о ревїсіѣне а регъламента-лві organik:

Арт. 52 ал ачелѣїаш кѣпрїнде: „Орї че акт саѣ хотърѣре а овїчївїтеї овще-щеї адѣлѣрї шї а Domnѣлві кѣре ва фї днпротїва прївїлеціѣлор прїнчїпатѣлві (църееї rom. ачі) шї а трактатѣлор саѣ а хатїшерїфѣлор днтѣрїте пентрѣ фоло-сѣл ачестѣї прїнчїпат, прекѣт шї днпро-тїва дрептѣлор кѣрцїї сѣзеране шї а кѣр-цїї апѣрѣтѳаре тревѣе съ се сокотїаскъ деспѣтерїчїте шї недїнѣте дн самѣ.“

Арт. 54 дїне кѣ de ва фї тревъїндѣ, плъпѣрїле шї пѣпѣствїрїле църееї съ се факъ кѣпоскъте ла амъндѳъ кѣрцїї ле.

Дн врта регъламенталві манѣскрїс се зїче, кѣ овщ. адѣнаре кѣ днвоїреа Do-мнѣлві поате фаче скїмѣлрї шї реформѳ дн регъламента черѣте дѣпѣ тревъїндѣ. Ачі Рѣсіа черѣ а се вѣрѣж ачесте кавїнте: „Тотѣш ачеста нъ се ва пѣтѣ фаче фѣрѣ днвоїреа кѣрцїї сѣзеране шї протектрїде.“

Се спѣне кѣ ачесте кавїнте днтрѣѣн есемпѣлар de регъламента манѣскрїс ар фї фост трекѣте пѣмаї кѣ kondїїѣ de плѣмѣ (de че тѣлѣ??).

Ачелаш кабинет рѣсеск претїнсе ка ла арт. 52 дн лок de „кѣртеа сѣзеранѣ шї протектрїдѣ“ съ се скїмѣе „челе дѳъ кѣрцїї.“ Ла арт. 54 дн лок de „ла кѣпошїнда че-лор дѳъ кѣрцїї“ съ се сѣвстїтѣе „ла преа-палта кѣпошїндѣ.“

Иатъ къ че тѣіестрїѣ дефѣматъ воіе-
ще Рѣсія аші къщїга свѣранїтатеа песте
прїнчїпаче! —

Ла а. 1837 Домъл шї общ. адънаре
прїмїръ вртъторѣа протестаціе а консъ-
латълвї:

„Сънт іскълїтѣл консъл цепенал ал
Мърїреї Сале дппрѣтѣлвї а тѣтъ Рѣсія
дп амъндѣ прїнчїпателе аре чїнсте де а
свѣзне ла квопцїнда дпмъдїмеї Сале гос-
подарълвї Валахіеї челе вртъторѣ.

„Дндатъ дѣпъ рестаторпїчїреа ачещїї
де акъм овлѣдѣрї Д. сѣтнїкъл де таїпъ
Мїндїакї аѣ фост дндаторат съ поѣтеа-
скъ пе амъндѣ адмїнїстраціле рѣмъпеа-
скъ шї молдовенеаскъ съ іа тревъїп-
чоаселе тѣсврї спре а впї центръ фїекаре
дела амъндѣ прїнчїпателе дптр'ѣ сїнгѣръ
фаптъ, тотѣл ал деосевїтелор регъламентѣ
шї актѣрї органїче фѣкѣте де времелнїчеа-
ска окъртвїре дп времеа оквпаці астор
провїнції де артеле кърдеї дппрѣтѣщї.

„Окъртвїреа молдовенеаскъ дптр'ѣ в-
пїре къ овщеаска адънаре, прецвїнд шѣп-
твїтоареа цїптъ аї астеї тѣсврї, с'аѣ грѣ-
вїт а десѣвѣршї астѣ стрѣданїе къ ачеа
скрѣпвлѣсць ексактїтате шї ачеа лїпїдїтѣ
кївзвїре каре доведѣск дѣхѣл чел вѣп де
каре аѣ фост дпсѣфлате дп алтъ дппре-
жѣраре.

„Сънт акъта маї мѣлт де дої ані, де-
кѣнд вп есемплар де ачест регъламент де.
сѣвѣршїт астѣел шї префѣкѣт, аѣ фост
депѣс ла мїтрополїа дїп Іашї спре а слѣжї
де темейс актѣрїлор адмїнїстраціеї, шї вп
ал доїлеа есемпларїз тот дп ачеа време,
аѣ фост дпкредїнцат консълатълвї цепенал
ал Мърїреї Сале дппрѣтѣлвї, ка съї слѣ-

жаскъ де контрол ла вртѣрїле стѣпъпїрї-
лор локале.

„Сънт іскълїтѣл пѣдеждѣзіа къ овщеа-
ска адънаре а Валахіеї пѣтрѣпсць ка ачеа
а Молдавїеї де мѣпѣтвїтоареле дпгрїжїрї
че аѣ прецїдат ла реформеле дптрѣдѣсѣ
дп прїнчїпателе трївѣтаре пордеї, дар а-
шезате формалїчеще прїп трактатѣрї сънт
протекціа Рѣсіеї, ва врта дптр'ѣ впїре
де пѣртаре аналоцїкъ, пѣртаре че ера дп-
сетпнатъ де даторїе, пе каре пѣ пѣтеа нїчї
одатъ съ ле пекѣпѣсць неосѣндїте.

„Нѣ фѣръ о деосевїтѣ мїраре, шї о
вїе мѣхпїре аѣ вѣзѣт сънт іскълїтѣл, къ
овщеаска адънаре лѣвѣнд квопцїнцѣ де ра-
портѣл дпфѣдїшат де комїсіа че аѣ фост
дпсѣрчїнатъ къ ревїзіа ачещїї тревї аѣ рѣ-
дїкат (арѣтат) дппотрївїрї шї грѣвѣдї ла
чеа че съ атїпѣ де скїмѣвѣрїле дптрѣ-
дѣсѣ дп тїпѣрїреа чеа нѣтъ, дп врта прїп-
дїпѣрїлор че с'аѣ слѣжїт де темейс шї де
регълъ, шї дп пѣтереа впеї дпалте санк-
ціоане!

„Ачеастѣ тїпѣрїре е дпсетпнатъ де о
парте пе текѣтѣл прїмїтїв ал регъламентѣ-
лвї шї времелнїчещїеї стїпѣладїеї, шї пе
де алта къ дпведератъ формѣ скїмѣвѣрї хо-
тѣръте дптре къртеа дппрѣтѣеаскъ, шї
пѣрта отомалъ шї каре нїчї дптр'ѣп кїп
пѣ ватѣмъ дпцелесѣл текѣтѣлвї. Овщеа-
ска адънаре пѣ ера кїематъ, дѣкѣт съ до-
ведѣаскъ дакъ тїпѣрїреа чеа нѣтъ ексактѣ
конформѣ къ темейвѣрїле сале шї пѣ пѣтеа
ешї дїп черкѣл атрївѣдїлор шї пѣтерїлор
сале, саѣ дппотрївїндѣсць ла скїмѣвѣрїле еї.
саѣ воїндъ съ модїфїчезе (съ скїмѣвѣ) дѣпъ
а дпшїле пѣрерї. —

Дп вртаре сънт іскълїтѣл кѣвоще де
а са даторїе де а дѣклара дпмъдїмеї Сале

господарълѣ, къ десвѣтериле тѣдълѣрилор
adънѣрїи, лѣнд о асеменеа дѣтїндере, ел
нѣ ле поате прївї, декът ка къ тотѣл къл-
кътоаре де дрептѣрїле кърдїлор сѣверане
ші протектоаре, шї къ аша нѣ рѣтѣле
алта, декът а протеста, прекът протестъ
прїнтр'ачаста къ кїпѣл чел маї формал
дѣпотрїва впеї зртѣрї аша де переглѣте
ші аша де дѣпотрївїтоаре респектѣлѣ кѣ-
вїнчос дѣалтелор дѣбъ кърдї, каре нѣ прїї-
теа нїчї о скїтваре дѣхѣлѣ дѣвоїрїлор, пе
каре леаѣ дѣкеїат шї пе каре вор шї съ
ле пѣстрезе дѣ тотъ дѣотредїтеа лор.

Прїн зртаре сѣнт-їскѣлїтѣл рѣгѣнд
пе дѣлѣдїтеа Са съ вїневоїаскъ а лѣа

дѣдатъ челе маї кѣвїнчосе тѣсѣрї, ка съ
факъ а дѣчета тотъ десвѣтереа че сѣр маї
пѣтеа дѣтѣтѣла дѣ ачеастъ прїчїнѣ, со-
котеце де а са даторїе съ о дѣшїнѣдезе
дѣ ачееашї време къ попреце пе самѣї
дѣшїнѣдареа ачецеї тѣхнїтѣре дѣпрежѣ-
рѣрї атѣт кътрѣ къртеа дѣпѣрѣтѣаскъ,
кът шї кътрѣ солѣл Мѣрїреї Сале ла Кон-
стантїнопол ка съ провочезе ла хотѣрѣ-
рїле че чере тревїнѣа. —

Нѣ лїпсеце тотдѣодатъ а арѣта дѣ.
Сале Господарълѣ Валахїеї дѣкредїнѣрї-
ле челеї маї дѣалте консїдерагїї.

1837, Іюліе 17.

Baron Rivkman.

(Ва зрта.)

Ф А Б Ъ Л Ъ. Порчїи шї воїї.

Че те аместечї знде нѣдїї фїерве оала? (Проверѣ.)

Порчїи окїрѣ де демѣлт дѣкъ свхатѣл знде воїї трѣеа,
Ка съ'л кѣпрїндѣ, ка съ'л дѣгїтѣ акѣта тїмпѣл лї се пѣреа.
— Дар съ се шїе къ маї пайте порчїи їнтрарѣ дѣ ачел лок;
Дѣсѣ фортѣна нѣ ле прїїсе съ'шї феарѣвѣ оала преа тѣлт ла фок.
Воїї ка воїї кам грошї ла мїнте нѣ 'ндѣлѣасерѣ че грохѣеск:
К'а лор дорїндѣ е се ашезе кѣар дѣтре дѣншїї строхѣл порчѣеск.
Еї кредеа лесне къ дїн їзѣре порчїи пе дѣншїї дї вїзїта,
Кѣ сѣнт дѣ зп ordin, къ ле фак вїне фѣрѣ 'ндѣоалѣ дї аскѣлта.
Нѣ преѣзѣрѣ къ поркѣл рѣтѣ, къ локѣл знде еї се хрѣнеск
Кѣ рѣтѣл сапѣ ш' атѣта'л стрїкъ, фїре де еарѣвѣ де нѣтаї креск.
К'атѣнче воїї н'ар авѣ хранѣ ш'ар фї дѣ сїлѣ а се порчї,
Саѣ къ тѣрїте се равде тоате съ нѣ се скїтѣве пѣн' вор перї.
— Натѣра дарѣ пе воїї зрїтаѣ дѣ флорї а паїце ш' а се кѣлка:
Декът се рѣтѣе маї лесне пїере шї ел дѣ тїпѣ нѣ с'а скалда.
Дечї дѣре време кѣнд кѣноскѣрѣ къ кѣ ачел ordin ценѣл порчѣеск.
Нѣ е дѣ рѣдїре, къ еї сѣв таскъ дѣнї аѣ зп скопос прѣ дѣштѣнеск.
К' зп тѣцет таре воїї 'н зпїре аша пѣтернїк аѣ фост стрїгат,
Кѣт хѣт департе токмаї ла черїзрї ачеа тѣдїре аѣ рѣсѣнат:
Хвїдїо де аїче, къ'дї рѣтѣпет сѣрла, къ'дї сѣфѣртѣм колдїї тѣршавѣ порк
Сѣ пе даї паче, нѣ те атїнѣе знде нѣдїї фїерве оала ла фок.
Хвїдїо де аїче къ пої къ коарне шї къ пїчоаре те вом фѣрта,
Хвїдїо де аїче, хвїдїо рѣтане, къчї дѣкредїнѣцѣ нѣ веї сѣфла.

Дар повѣл кѣнд се нѣдеце,

Нѣтаї шорт съ пѣрѣсеце. —

I.